

Varmesentraler

Formål

Programmet Varmesentraler er et tilbud til aktører som ønsker å installere varmesentraler basert på fornybare energikilder til bygningsoppvarming eller til industrielle produksjonsformål. Programmet skal bidra til effektavlastning og fleksibilitet for energisystemet ved å fremme økt utbredelse av termisk infrastruktur i bygg og virksomheter.

Virkemiddel og støttenivå

Virkemiddel: Investeringsstøtte

Støtte tildelt gjennom programmet faller innenfor EØS-avtalens definisjon av statsstøtte og krever derfor støtterettslig hjemmel.

Støtten tildeles med hjemmel i følgende:

- Varmesentraler basert på fast biobrensel eller solfangere - gruppeunntakets artikkel 41 – Støtte til fornybar energi, øvre grense er for dette programmet satt til 45% av godkjente kostnader
- Varmesentraler basert på varmepumper - gruppeunntakets artikkel 38 – Støtte til energieffektivisering, øvre grense er for dette programmet satt til 30% av godkjente kostnader

Se også beskrivelser av unntaksbestemmelsene på siden <https://www.enova.no/esa>

Støttesatsene er predefinert og samlet støtte beregnes ut ifra installert effekt på biokjel/varmepumpe og per kvadratmeter solvarmekollektor. Støtte kan bli avkortet i henhold til støttesatser i ovenfor nevnte gruppeunntak i statsstøtteregelverket.

I søknaden skal kun installert effekt på grunnlastkilden inkluderes.

Den maksimale støtten er avgrenset av to kriterier

- Det beregnes kun støtte oppad begrenset til 3,0 MW installert effekt
- Samlet støtte er i tillegg oppad begrenset til 9 millioner kroner per prosjekt.

Kostnader ved energimåling kan inkluderes i kostnadsgrunnlaget. For bergvarmepumper kan kostnader for boring inkluderes. For nærvarmeprosjekter kan nødvendig infrastruktur inkluderes i godkjente kostnader.

Følgende støttesatser benyttes¹. Støttesatser er avhengig av valgt teknologi og hvilke tilvalg som gjøres:

¹ Støttesatsene vil nedjusteres med jevne mellomrom, dette varsles 1 uke i forkant. Likeledes vil Enova også vurdere om ulike teknologier skal tas inn eller ut av støtteprogrammet dersom markedssituasjonen tilsier dette.

Kjerneteknologi	Underkategori	Mulig tilvalg	Grunnsats		Tilvalg akkumulator		Tilvalg nærvarme	
			kr/kW	kr/m2	kr/kW	kr/m2	kr/kW	kr/m2
Biokjel	Flis	Akkumulator Nærvarme	2 400		250		500	
	Pellets eller briketter		2 400		250		500	
	Annen fast biobrensel		2 400		250		500	
Væske-vann varmepumpe	Bergvarme (ikke jordvarme)	Akkumulator Nærvarme	2 500		250		500	
	Væske (inkludert overskuddsvarme, jordvarme, sjø- og ferskvann)		2 000		250		500	
Væske-vann varmepumpe sammen med solfanger på bygningskropp)	Bergvarme (ikke jordvarme)	Akkumulator Nærvarme	2 800		250		500	
	Væske (inkludert jordvarme, sjø- og ferskvann)		2 300		250		500	
Luft-vann varmepumpe	med akkumulator		1 000					
Solfanger på bygningskropp	Solfanger, m2	Akkumulator Nærvarme		1 000		250		500
				1 000		250		500

Kvalifikasjonskriterier

Søkeren

- er juridisk eier av varmesentralen og ansvarlig for investeringen
- må være registrert med organisasjonsnummer i enhetsregisteret i Brønnøysund (privatpersoner henvises til [Enovatilskuddet](#))

Prosjektet

- siden gjennomføringstid på 18 måneder starter automatisk ved vedtaksdato, må prosjektet være tilstrekkelig modnet på søknadstidspunktet til at det kan gjøres investeringsbeslutning for realisering av prosjektet kort tid etter vedtaksdato. Dette innebærer at det skal være innhentet tilbud på alle sentrale komponenter i forkant av søknad og at disse kostnadene skal fylles ut i søknaden.
- innebærer investering i enkeltstående varmesentral basert på fornybare energikilder (væske-vann varmepumper, solfangere eller fast biobrensel) til
 - industrielle produksjonsformål og/eller
 - byggningsoppvarming/kjøling i yrkesbygg, eller
 - boligselskap registrert med organisasjonsnummer i Brønnøysundregistrene (Borettslag Boligsameie Eierseksjonssameier eller Boligaksjeselskap) eller
 - oppvarming av idrettsanlegg eller
 - veksthus
- er basert på teknologiene flis, briketter, pellets, annet fast biobrensel, varmepumpe væske-vann og solfangeranlegg.

4. tilleggsinvestering i akkumulator belønnes med høyere støttesats. Luft-vann varmpumper kan støttes, men kun dersom det samtidig settes inn akkumulator.
5. kan være et nærvarmeanlegg² der flere brukere (minimum 3 ulike juridiske aktører) tilknyttes en felles sentral som eies og driftes av en av brukerne eller en profesjonell aktør
6. kan ikke gjennomføres i et område som er omfattet av tilknytningsplikt for fjernvarme med mindre skriftlig tillatelse fra fjernvarmeselskapet vedlegges søknaden.
 - a. unntatt her er dersom det søkes støtte til varmesentral i industriell virksomhet som utnytter egen overskuddsenergi til eget bruk
7. dersom det installeres varmpumpeløsning, kan dette ikke gjøres i område med fjernvarmekonsekasjon med mindre fjernvarmeleverandøren skriftlig bekrefter at de ikke kommer til å bygge ut fjernvarme til det omsøkte bygget innen de neste 10 årene. Dokumentasjon vedlegges søknaden
 - a. unntatt her er dersom det søkes støtte til varmpumpe i industriell virksomhet som skal utnytte egen overskuddsenergi til eget bruk
8. kan ikke erstatte fjernvarme eller andre fornybare varme- og kjøleløsninger enn elektrisk kraft
9. kan ikke gjelde varmesentral som fungerer som utvidelse av varmeproduksjon i et eksisterende fjernvarmenett, disse skal søke Enovas program for Fjernvarme og fjernkjøling
10. kan ikke gjelde varmesentral som også er inkludert som grunnlag for vedtak i støtteordningen «Energitilskuddsordningen for bedriften»
11. prosjekter som gjelder gårdsvarmeanlegg som kvalifiserer til å søke støtte gjennom «Verdiskapingsprogrammet for fornybar energi og teknologi i landbruket» hos Bionova kan ikke søke støtte gjennom Enovas virkemiddel for Varmesentraler
12. skal ferdigstilles innen 18 måneder etter vedtatt tilsagn. Det er mulig å søke om forlengelse av prosjektperiode, men utbetalt støtte kan da bli lavere enn opprinnelig tilsagn, da støttesatser vil trappes ned de kommende årene. Dersom det søkes forlengelse utover 18 måneder, vil det være de til enhver tid gjeldende støttesatser på sluttrapporteringsstidspunktet som gjelder.

Støtte til Varmesentraler vil ha to innretninger der størrelse på omsøkt beløp avgjør hvilken innretning prosjektet kvalifiserer til:

- Små og mellomstore varmesentraler: prosjekter som søker mindre enn 3,0 millioner kroner i støtte
 - Forenklet søknad, og automatisert saksbehandling med stikkprøvekontroller
- Større varmesentraler: prosjekter som søker 3,0 millioner kroner eller mer i støtte
 - Større dokumentasjonskrav, manuell saksbehandling, frister med rangering mellom søknader

² Med nærvarmeanlegg menes her et mindre varmeanlegg (inntil 3 MW) som distribuerer varme i et begrenset geografisk område og ikke er knyttet til en fjernvarmeinfrastruktur.

Rangeringskriterier

Dersom det er stor pågang av søknader holdt opp mot rammer avsatt til virkemiddelet, vil søknadene rangeres og prioriteres etter kjerneteknologiens bidrag til programmets formål, som primært er effektavlastning for kraftnettet. Følgende prioriteringsrekkefølge vil benyttes:

1. Biokjeler (flis, pellets, brikker eller annen fastbrensel) med akkumulator
2. Solfangere med akkumulator
3. Biokjeler (flis, pellets, brikker eller annen fastbrensel)
4. Solfangere
5. Varmepumpe med bergvarme og akkumulator
6. Varmepumpe væske-vann med akkumulator
7. Varmepumpe med bergvarme
8. Varmepumpe væske-vann
9. Varmepumpe luft-vann med akkumulator

Prosess og betingelser

1. Det går et skille mellom prosjekter som søker om over og under 3 millioner kroner i støtte.
 - a. For prosjekter under 3 millioner kroner vil det være løpende søknadsmottak og rangering av prosjekter en gang per måned.
 - b. For prosjekter som skal søke mer enn 3 millioner kroner vil det være 2-3 søknadsfrister per år med innbyrdes rangering av søknader som sendes inn til disse fristene.
2. For prosjekter som søker støtte på 3 millioner kroner eller mer skal det vedlegges prosjektbeskrivelse i tråd med Enovas mal ([her](#)). Prosjekter som søker støtte under 3 millioner kroner skal gi en beskrivelse av prosjektet i sammendraget i søknadskjema. Veileder for prosjektsammendrag finner du [her](#).
3. Støttmottaker skal samarbeide med Enova om evaluering og resultatmåling i prosjektet i en periode på inntil tre år etter levering av sluttrapportering, med mindre annet er avtalt.
4. Varmepumpeanlegg skal tilfredsstillere Enovas krav til energimåling for varmpumper (<https://www.enova.no/bedrift/bygg-og-eiendom/varmesentraler/energimaling/>)
5. Kostnader skal i søknad splittes i tråd med Enovas mal for kostnadsoppsett ([her](#)) og skal angis både inklusive og eksklusive mva. Kostnadsgrunnlaget for støtte er basert på kostnader eksklusive mva
6. Ved sluttrapportering skal kostnader spesifiseres i tråd med Enova sin mal for kostnadsoppsett ([her](#)), og reflektere de samme kostnadsposter som er oppgitt i søknad
7. Dokumentasjon av kostnader forutsetter at faktura(er) er spesifisert slik at det kan sikre oppfølging opp mot avtalte investeringer og minimum inneholder informasjon som bekrefter:
 - Kostnader til og installert effekt på biokjel eller varmpumpe eller installert areal på solfangere
 - Kostnader og kapasitet for akkumulator om dette er søkt støtte for
 - Kostnader knyttet til boring skal også fremgå der det er relevant

8. Dersom sluttrapporterte kostnader tilsier at vedtatt støtte vil overskride lovlig støttenivå etter unntaksbestemmelsene nevnt i «Virkemiddel og støttenivå» vil utbetalt støtte avkortes til lovlig nivå
9. Dersom tilvalg som er godkjent i vedtak på *virkemiddelet Små og mellomstore varmesentraler* ikke gjennomføres, vil utbetalt støtte avkortes til støtte som gjelder for valgt kjerneteknologi. For virkemiddelet *Større varmesentraler* faller tilskuddet bort i sin helhet.
10. For tilsagn over kroner 1 million kroner skal det leveres signert revisorrapport ved rapportering. Mal for avtalte kontrollhandlinger er tilgjengelig under maler og veiledere i Enova sitt søknads- og rapporteringscenter ([her](#)).
11. Ved signering av Tilskuddsbrevet, forplikter støttmottaker seg til (på forespørsel) å gi Enova tilgang til sine Elhub-data
 - a. Dersom investeringen i ettertid overføres til ny virksomhet, skal forpliktelsen til slik tilgang også overføres.